

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ANTSTOLIŲ ĮSTATYMO NR. IX-876 21 STRAIPSNIO 6 DALIES
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2014“ PROJEKTO**

(TOLIAU – PROJEKTAS)

(TAP-18-963(2); TAIS NR. 18-7349(3))

2018-08-03 Nr. NV-2064

Vilnius

Projekto rengėja – Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo Nr. IX-876 21 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2014 (toliau – Įstatymo projektas).

Dabartinė situacija. Įstatymo projektą teikia Seimo narys P. Gražulis. Projektas parengtas atsižvelgiant į rengėjo nuomone ekonomiškai nepagrįstus vykdymo išlaidų dydžius ir su tuo susijusį antstolių piktnaudžiavimą. Tikslas – nustatyti ekonomiškai pagrįstus vykdymo išlaidų dydžius, kad būtų užtikrintas ne tik antstolių veiklos skaidrumas, piliečių pasitikėjimas valdžia, bet ir teisinis tikrumas bei teisėti lūkesčiai, būtini demokratinės valstybės funkcionavimui. Siūloma nustatyti, jog vykdymo išlaidų dydis negali viršyti 10 procentų nuo išieškomos sumos, tačiau Teisingumo ministerija gali nustatyti mažesnius įkainius.

Projekto esmė. Siūloma Įstatymo projektui **nepritarti** dėl šių priežasčių:

- Antstolių įstatymo 21 str. 5 d. nustatyti vykdymo išlaidų apskaičiavimo kriterijai: *vykdymo išlaidos grindžiamos ekonominiais skaičiavimais*, kuriais užtikrinamas antstolio ekonominis nepriklausomumas, skatinamas efektyvus išieškojimas ir atsižvelgiama į veiklos, reikalingos antstolio funkcijoms atlikti, pobūdį ir vertę, vykdymo išlaidų perskirstymą (kryžminį subsidijavimą) tarp skirtingų vykdomo proceso dalyvių, antstolio profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės riziką, sąnaudas, vykdomosios bylos administravimo išlaidos turi atitikti antstolio ir jo darbuotojų patiriamas sąnaudas (materialines ir laiko) vykdymo veiksmams atlikti, taip pat atlygis antstoliui turi užtikrinti pagrįstą investicijų grąžą, galimybę sukurti tinkamas klientų aptarnavimo sąlygas ir įdarbinti reikalingos kvalifikacijos darbuotojus. Siūlymas nustatyti maksimalų 10 procentų nuo išieškomos sumos dydis *nepagrindžiamas ekonominiais skaičiavimais*, ar toks išlaidų dydis atitiktų šiuos kriterijus;
- siūloma, kad Teisingumo ministerija galėtų nustatyti mažesnius nei 10 procentų nuo išieškomos sumos įkainius, tačiau nepateikta jokių sąlygų ar kriterijų, kuriais vadovaujantis tokia teisė būtų įgyvendinta;
- vykdymo išlaidų perskirstymo (kryžminio subsidijavimo) kriterijus užtikrina, kad vykdomosiose bylose, kuriose vykdymo išlaidos nebuvo išiešotos dėl skolininko nemokumo, antstolio patirtas sąnaudas kompensuotų kitose vykdomosiose bylose išiešotos vykdymo išlaidos. Nustačius, kad vykdymo išlaidos negali viršyti 10 procentų, sėkmingo išieškojimo atveju išiešotos vykdymo išlaidos nekompensuotų antstolio sąnaudų vykdomosiose bylose, kuriose vykdymo išlaidos nebuvo išiešotos, ir dėl to *antstolio veikla taptų nuostolinga*;
- nei Įstatymo projekte, nei aiškinamajame rašte nenurodyta, kaip turėtų elgtis antstolis vykdymo išlaidoms pasiekus maksimalią 10 procentų ribą: antstolis vykdomąją bylą turėtų nutraukti ar vykdymo veiksmus atlikti savo sąskaita. Pažymėtina, kad vykdomąją bylą nutraukus dėl to, kad vykdymo išlaidos pasiekė maksimalią ribą, būtų pažeidžiami išieškotojo interesai, o nustačius, kad vėlesnius priverstinio vykdymo veiksmus antstolis

turi atlikti savo sąskaita, būtų pažeidžiama Konstitucijos 48 str. 1 d. nustatyta kiekvieno žmogaus teisė gauti teisingą apmokėjimą už darbą.

Derinimas. Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai ir Lietuvos antstolių rūmams, pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto šios institucijos neturėjo. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. liepos 2 d. išvadoje Nr. NV-1709 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. rugpjūčio 3 d. išvadoje Nr. NV-2050 pateiktas pakartotines pastabas ir pasiūlymus, siūlytume projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė